

16.3.2021

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto asemakaavamuutoksesta
osoitteessa Annankatu 7, Punavuori**

HEL 2020-007404 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa otsikon asiassa. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee tonttia osoitteessa Annankatu 7. Tontilla sijaitsee kaksi historiallisesti arvokasta rakennusta. Vuonna 1885 valmistunut piharakennus on tarkoitus muuttaa asuinkäyttöön ja suojella. Vuonna 1925 valmistuneen piharakennuksen osalta asemakaava päivitetään vastaamaan sen nykyistä käyttötarkoitusta (kirkollinen toiminta 1.–3. kerroksessa ja asuminen 4.–5. kerroksessa) ja samalla katurakennuksen suojelumääräys uudistetaan. Tavoitteena on mahdollistaa olemassa olevien rakennusten tarkoituksenmukainen käyttö niiden historialliset arvot säilyttäen. Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajan hakemuksesta.

Voimassa olevassa asemakaavassa (1980) alue on merkitty kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi Yk. Katurakennus on suojeltu merkinnällä So. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on merkitty Kantakaupunki C2 -alueeksi, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi. Alueella on vireillä kantakaupungin asemakaavojen uudistaminen, jonka tarkoituksena on ajantasaistaa kantakaupungin asemakaavoja vastaamaan todellista rakennettua tilannetta sekä yleiskaavan tavoitteita. Alueella on voimassa rajattu rakennuskielto nro 12691, joka koskee rakennusten 1. kerrosten toimitilojen muuttamista asumiseen.

Kadunvarsirakennus valmistui vuonna 1925 ja sen suunnitteli arkkitehti Karl Sandelin. Sisäpihalle valmistunut asuinrakennus on vanhempi, se on vuodelta 1885 ja sen suunnittelivat arkkitehdit Kiseleff & Heikel. Rakennuksista on laadittu rakennushistoriaselvitys (Vahanen Rakennusfysiikka Oy/arkkitehti Anu Laurila 2019). Selvityksen perusteella voidaan todeta seuraava:

16.3.2021

Rakennukset omistaa adventtiseurakunta. Kirkon toiminnasta kerrotaan lyhyesti: adventismi tuli Suomeen Ruotsista ja ensimmäinen adventtiseurakunta perustettiin Suomeen vuonna 1894. Vuonna 1909 perustettiin Suomen Adventistien konferenssi (piirikunta), johon kuuluivat viidellä paikkakunnalla (Helsinki, Pori, Vaasa, Loviisa ja Kristiinankaupunki) toimivat seurakunnat. Suomen itsenäistyminen vuonna 1917 merkitsi suurempaa toimintavapautta adventtiliikkeen toiminnalle. Vuonna 1918 perustettiin Hämeenlinnaan adventistien oma koulu, jossa koulutettiin työntekijöitä seurakunnille. Kesällä 1920 perustettiin Suomen S.P. Adventistien Filantrooppinen Yhdistys Ry, joka rekisteröitynä yhdistyksenä saattoi perustaa kirkko-, koulu- ja hoitolaitosrakennuksia.

Helsingissä seurakunta oli toiminut vuokratiloissa, mutta vuosina 1920-21 oli ollut vaikeaa löytää sopivia tiloja vuokrattaviksi, mikä hankaloitti toimintaa. Yhdistys hankki omistukseensa Annankatu 7 tontin rakennuksineen vuonna 1921. Tuolloin Annankadun varren nykyisen rakennuksen paikalla oli vielä puutalo. Kadun varressa sijaitsevaa puurakennusta alettiin käyttää suomen- ja ruotsinkielisten yhteisenä kokoontumispaikkana ja pihalla olevaan kivitaloon sijoitettiin kustannusliikkeen ja piirikunnan toimistot. Sisäpihan rakennus oli alun perin valmistunut asuinrakennukseksi. Uudisrakennuksen lopullisena suunnittelijana toimi seurakunnan perustajajäsen, arkkitehti Karl Sandelin Oulusta ja rakennusmestarina oli myös seurakunnan jäsen Richard Rouhe.

Kirkkorakennus Annankadun varrella on rakennettu seurakunnan toimintoja varten. Rakennuksen julkisivu kadulle on puhtaaksi muurattua punatiiltä ja kirkkosali erottuu julkisivussa korkeampina ikkunoina, joiden alapuolella on koristeellinen vinomuuraus. Rakennuksen sisätiloja on muutettu toiminnan muutosten myötä ja korjattu tarpeen mukaan. Rakennuksen tärkein tila, kirkkosali, on säilyttänyt peruspiirteensä kiinteitä penkkejä lukuun ottamatta. Rakennushistoriaselvityksen mukaan hissien asentaminen ei kaventanut kirkkorakennuksen pääporrasta toiminnallisesti, mutta se on muuttanut pääporrashuoneen ulkoasua merkittävästi. Katutasen tiloja on muutettu moneen kertaan ja toisen kerroksen tilajako on myös uusittu. Ylimpien kerrosten asunnot ovat säilyttäneet tilajakonsa kohtuullisen hyvin. Kirkkorakennus edustaa arkkitehtuuriltaan katujulkisivun osalta 1920-luvulle tyypillistä punatiiliarkkitehtuuria. Julkisivuissa merkittävin muutos on ollut ikkunoiden uusiminen, jolloin niiden puitejakoa on yksinkertaistettu ja samalla on menetetty alkuperäisten ikkunoiden luomaa keveyttä katujulkisivussa. Myös katutasen terastirappauksen maalaaminen valkoiseksi on muuttanut julkisivun luonnetta. Rakennuksen pihajulkisivu on rapattu.

Piharakennus on kadunvarsirakennusta vanhempi. Se edustaa 1800-luvun loppupuolelle tyypillistä, sisäpihalle rakennettu asuinrakennusta.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

16.3.2021

Julkisivujen alkuperäinen tyyli ja julkisivujen rappaus ovat säilyneet alkuperäisen kaltaisina.

Kaupunginmuseo katsoo, että asemakaavan muutoksessa molemmille rakennuksille tulee antaa suojelumerkintä ja näihin soveltuva suojelumääräys. Suojelu kohdistuu erityisesti rakennusten säilyneisiin ominaispiirteisiin julkisivuissa, mutta sen lisäksi on syytä suojella alkuperäinen, säilynyt kirkkosali. Käyttötarkoituksen osalta museo katsoo, että nykyisen toiminnan vahvistaminen ei ole ristiriidassa rakennusten arvojen kanssa.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö